

Handläggare
Rebecca Nagle
Telefon: 08-50821320

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-02-20

Ny handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor - motion från (M)

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Andréa Hedin (M) att staden behöver en ny handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor. Stockholms stad bör enligt motionären inspireras av Västerås stads systematiska arbetssätt med journaler och checklistor för att snabbare kunna särskilja barn som saknas i skolan från barn som har problematisk frånvaro.

Förvaltningen ställer sig positiv till att stärka arbetet med att uppmärksamma barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Socialtjänstens medarbetare tar del av Origos årliga informationskampanj i ämnet och arbetar aktivt inom ramen för Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende av relation (2021–2025). Förvaltningen betonar att fungerande samverkansrutiner mellan förskola/skola och socialtjänst är avgörande för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att föras ut ur landet och därmed ge dem rätt stöd och skydd. Genom samverkan sprids information om socialtjänstens stöd och insatser löpande till invånare, civilsamhälle, kommunala skolor, friskolor, polis, regionen och andra viktiga aktörer.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning
Avdelningen för individ och familjeomsorg

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 220 99
hagersten-alsvjo@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Andréa Hedin, (M), att staden behöver en handlingsplan mot heders- och

uppfostringsresor. Kommunstyrelsen har remitterat motionen till stadsdelsnämnden för yttrande.

Ärendet

I Stockholms stad tillämpar skolorna handlingsplanen *Våga fråga, lyssna och agera!* för att stötta barn som riskerar att bland annat tvingas in i äktenskap eller skickas på så kallade uppfostringsresor. Handlingsplanen gäller till och med 2025, och det finns redan idag juridiska möjligheter att skydda barn som riskerar att fara illa, exempelvis genom utreseförbud enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Enligt motionären krävs ytterligare insatser på området och hänvisar till Västerås stads utvecklade och strukturerade arbetssätt när det gäller ”saknade elever” som inte återvänder till skolan. Detta arbetssätt omfattar en särskild rutin och en systematisk dokumentation i ett journalsystem, vilket gör det möjligt att skilja elever med problematisk frånvaro från dem som helt saknas.

Motionären framhåller att Stockholms stad kan inspireras av denna metod för att snabbt identifiera och agera när elever eventuellt förs utomlands mot sin vilja. En särskild rutin och checklista bör tas fram för saknade elever där det finns misstanke om hedersrelaterat våld eller tvång. Checklistan ska även inkludera uppföljning av syskon, hembesök och kontakt med relevanta myndigheter, för att underlätta identifieringen av barn som försvunnit. Motionären betonar också vikten av att inkludera fristående aktörer i det systematiska arbetet.

Mot bakgrund av detta föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en ny handlingsplan om hedersrelaterat våld och förtryck, som även omfattar de nya lagförslagen om utvidgat utreseförbud
- ge utbildningsnämnden i uppdrag att utveckla metoder för systematisk uppföljning av barn som inte återvänder till skolan efter lov
- ge utbildningsnämnden och berörda nämnder i uppdrag att ta fram en informationskampanj som belyser vikten av att agera och anmäla oro när barn riskerar att föras utomlands och fara illa

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg. De fackliga organisationerna har möjlighet att ta del av ärendet inför förvaltningsgrupp den 11 februari.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget bedöms bidra till positiva effekter för barn i linje med artikel 26, barnets rätt till social trygghet, och artikel 27 barnets rätt till skälig levnadsstandard, i FNs barnkonvention.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Barns bästa och rättigheter är centrala frågor för socialtjänsten, och förvaltningen välkomnar ytterligare åtgärder som uppmärksammar barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen arbetar aktivt med Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende av relation (2021–2025). Inom ramen för detta arbete bedriver förvaltningen nära samarbete med Origo, Barnahus och andra relevanta aktörer.

Socialtjänsten är väl förtrogen med Socialstyrelsens meddelandeblad *Ett utvidgat utreseförbud för barn*, tar vid behov stöd av Origo samt tar del av den information de skickar ut i sin årliga kampanj. Förvaltningen sprider information till invånare, civilsamhälle, kommunala skolor, friskolor, polis, regionen och andra viktiga aktörer om det stöd och de insatser socialtjänsten kan erbjuda. Etablerade samverkansrutiner mellan förskola/skola och socialtjänst finns och är avgörande för att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att föras ut ur landet mot sin vilja, och i dessa fall ge adekvat stöd och skydd.

Förvaltningen vill framhålla att det i sammanhanget även är av vikt att beakta hbtqi-aspekter kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck samt att utsatthet inte enbart är kopplat till kön.

Förvaltningen ställer sig positiv till att ytterligare stärka arbetet med att uppmärksamma barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, och föreslår att nämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lars Wennberg
tf stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Yvonne Kokkola
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Remissunderlag - Motion om handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lars Wennberg, tf avdelningschef	2025-02-03